

ZAKON O MASLINARSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se uzgoj maslina, način proizvodnje i stavljanje u promet maslinovog ulja kao i druga pitanja od značaja za maslinarstvo.

Maslinovo ulje

Član 2

Maslinovo ulje proizvodi se od ploda sorti masline za ulje i sorti kombinovanih svojstava.

Maslinovo ulje je ulje dobijeno iz ploda masline tehnološkim postupkom, koji isključuje korišćenje rastvarača i re-esterifikacione procese, kao i miješanje sa uljima drugih vrsta.

Djevičansko maslinovo ulje je ulje dobijeno iz ploda masline isključivo mehaničkim ili drugim fizickim postupkom, pod posebnim termičkim uslovima, koji ne dovode do promjena u ulju i koje nije bilo podvrgnuto nijednom drugom postupku obrade osim ispiranja, pretakanja, centrifugiranja i filtriranja.

Ulje od komine masline je ulje dobijeno obradom komine masline rastvaračima isključujuću primjenu re-esterifikacionih procesa i miješanja sa uljima drugih vrsta.

Upotreba ploda masline

Član 3

Plodovi masline upotrebljavaju se za proizvodnju maslinovog ulja i konzumnih maslina.

II. UZGOJ MASLINA

Način uzgoja

Član 4

Uzgoj maslina vrši se primjenom agrotehničkih mjera u skladu sa ovim zakonom. Agrotehničke mjere iz stava 1 ovog člana obuhvataju: obradu zemljišta, đubrenje, zaštitu maslina od bolesti i štetnih organizama, rezidbu i berbu ploda masline.

Masline se uzgajaju na područjima sa optimalnim pedološkim i klimatskim uslovima neophodnim za njihov uzgoj.

U zavisnosti od mikroklimatskih uslova i postojećeg sortimenta maslina, područje uzgoja maslina u Crnoj Gori obuhvata tri homogene proizvodne zone: Barsko-Ulcinjsku, Bokokotorsku i Zetsko-Bjelopavličku.

Berba ploda masline

Član 5

Berba ploda masline vrši se u vremenu njene tehnološke zrelosti.

Berba ploda masline obavlja se otresanjem ploda sa stabla uz prethodno postavljenju mrežu ispod krošnje.

Otresanje ploda masline može se obavljati ručno upotrebom: češljeva, nazubljenih makaza ili mehanizovano upotrebom tresaća – vibratora.

Obavljanje uzgoja i prerada ploda maslina

Član 6

Uzgojom masline mogu da se bave privredna društva, preduzetnici, druga pravna i fizička lica (u daljem tekstu: maslinari).

Preradom ploda masline, odnosno proizvodnjom maslinovog ulja, ulja od komine i konzerviranih maslina mogu da se bave privredna društva i preduzetnici koji ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom (u daljem tekstu: proizvođači).

III. KATEGORIJE MASLINOVOG ULJA

Vrste kategorija maslinovog ulja

Član 7

Maslinovo ulje razvrstava se u sljedeće kategorije:

- 1) ekstra djevičansko maslinovo ulje;
- 2) djevičansko maslinovo ulje;
- 3) djevičansko maslinovo ulje lampante;
- 4) rafinisano maslinovo ulje;
- 5) maslinovo ulje sastavljeno od mješavine rafinisanog maslinovog ulja i djevičanskog maslinovog ulja.

Ekstra djevičansko maslinovo ulje

Član 8

Ekstra djevičansko maslinovo ulje je jestivo ulje, sa svojstvima koja odgovaraju tom ulju i koje ima slobodnu kisjelost, izraženu u obliku oleinske kisjeline do 0,8 g na 100 g.

Djevičansko maslinovo ulje

Član 9

Djevičansko maslinovo ulje je jestivo ulje, sa svojstvima koja odgovaraju tom ulju i koje ima slobodnu kisjelost, izraženu u obliku oleinske kisjeline do 2,0 g na 100 g.

Djevičansko maslinovo ulje lampante

Član 10

Djevičansko maslinovo ulje lampante je maslinovo ulje sa organoleptičkim i drugim svojstvima koja odgovaraju tom ulju i koje ima slobodnu kisjelost, izraženu u obliku oleinske kiseline, više od 2,0 g na 100 g.

Djevičansko maslinovo ulje lampante upotrebljava se u tehničke svrhe.

Djevičansko maslinovo ulje lampante može se koristiti kao jestivo ulje pod uslovom da je rafinisano.

Rafinisano maslinovo ulje

Član 11

Rafinisano maslinovo ulje je jestivo ulje dobijeno rafinisanjem djevičanskog maslinovog ulja, sa svojstvima koja odgovaraju tom ulju i koje ima slobodnu kiselost, izraženu u obliku oleinske kiseline do 0,3 g na 100 g.

Mješavina maslinovog ulja

Član 12

Maslinovo ulje koje se sastoji od mješavine rafinisanog maslinovog ulja i djevičanskog maslinovog ulja je ulje sa svojstvima koja odgovaraju tom ulju i koje ima slobodnu kiselost, izraženu u obliku oleinske kiseline, do 1 g na 100 g.

Vrste kategorija ulja od komine masline

Član 13

Ulje od komine masline razvrstava se u sljedeće kategorije:

- 1) sirovo ulje od komine masline;
- 2) rafinisano ulje od komine masline;
- 3) ulje od komine masline.

Sirovo ulje od komine masline

Član 14

Sirovo ulje od komine masline je ulje od komine masline namijenjeno za upotrebu u tehničke svrhe.

Rafinisano ulje od komine masline

Član 15

Rafinisano ulje od komine masline je ulje dobijeno rafinisanjem sirovoga ulja od komine masline, sa svojstvima koja odgovaraju tom ulju i koje ima slobodnu kiselost, izraženu u obliku oleinske kiseline do 0,3 g na 100 g.

Ulje od komine masline

Član 16

Ulje od komine masline je jestivo ulje koje se sastoji od mješavine rafinisanoga ulja od komine masline i djevičanskog maslinovoga ulja, sa svojstvima koja odgovaraju tom ulju i koje ima slobodnu kiselost, izraženu u obliku oleinske kiseline, koja nije veća od 1 g na 100 g.

IV. PROIZVODNJA MASLINOVOG ULJA

Uslovi za proizvođača

Član 17

Proizvodnjom maslinovog ulja mogu da se bave proizvođači koji imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti proizvodnje maslinovog ulja (u daljem tekstu: dozvola) i koji su upisani u Registar proizvođača.

Dozvola se izdaje proizvođaču koji:

- 1) je upisan u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu:CRPS) za obavljanje djelatnosti proizvodnje maslinovog ulja;
- 2) ima odgovarajuće prostorije za smještaj ploda masline i čuvanje proizvedenog maslinovog ulja koje moraju biti prozirne, izolovane, sa temperaturom od 14 do 15°C;
- 3) ima odgovarajuću opremu odnosno posude za čuvanje ulja od nerđajućeg čelika – inoxa ili cistijerne od odgovarajućeg materijala čije su unutrašnje površine premazane zaštitnom masom ili pločicama (staklene, emajlirane i sl.) koje ne upijaju ulje;
- 4) ima kontinuiranu liniju za preradu ploda masline ili kameni mlin, hidrauličnu presu i centrifugalni separator (tradicionalna proizvodnja);
- 5) ima uređaje za flaširanje maslinovog ulja;
- 6) ima u stalnom random odnosu zaposlenog diplomiranog inženjera poljoprivrede ili diplomiranog inženjera tehnologije za stručno rukovođenje procesom proizvodnje.

Izdavanje dozvole

Član 18

Ispunjenost uslova za dobijanje dozvole utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekst: Ministarstvo).

Dozvolu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo na period od pet godina.

Evidencija

Član 19

Proizvodjač je dužan da vodi knjigu evidencije koja sadrži podatke o: berbi ploda masline ukoliko se bavi uzgojem maslina, odnosno o porijeklu i količini nabavljenog ploda masline za proizvodnju maslinovog ulja i o količini proizvedenog maslinovog ulja.

U slučaju uslužne prerade ploda masline u maslinovo ulje, proizvodjač koji vrši uslužnu preradu masline, dužan je da maslinaru na dan predaje ploda masline, izda potvrdu sa podacima o primljenoj količini, a po završenoj preradi potvrdu o kvalitetu i procentu ulja u plodu masline.

Proizvodjač je dužan da na zahtjev Ministarstva dostavlja podatke iz evidencije.

Način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

V. REGISTAR PROIZVODJAČA I MASLINARA

Registar proizvođača

Član 20

U Registar proizvođača upisuje se proizvođač koji ima dozvolu.

U Registar proizvođača upisuju se i privredna društva i preduzetnici koji se bave prometom maslinovog ulja i konzumnih maslina u rinfuzi.

Fizičko lice koje se bavi preradom ploda masline iz sopstvene proizvodnje, ukoliko ta proizvodnja prelazi 150 l maslinovog ulja godišnje i 300 kg konzumnih maslina godišnje, dužno je da se upiše u Registar proizvođača.

Registar iz stav 1 ovog člana vodi Ministarstvo.

Upis u registar proizvođača vrši se na osnovu podnijetog zahtjeva, koji naročito sadrži: podatke o nazivu i sjedištu, odnosno imenu i adresi proizvođača, podatke o

zasadu maslina ukoliko se bavi uzgojem maslina (katastarska opština, broj katastarske parcele, površina zasada u ha, broj stabala, starost stabala i sortni sastav, ostvareni prinos ploda masline).

Maslinar koji je istovremeno i proizvođač, upisuje se samo u Registar proizvođača.

Bližu sadržinu i način vođenja Registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar maslinara

Član 21

Maslinar koji gaji više od 50 stabala masline ili proizvodi plod masline na površini većoj od 0,1 ha i ako plod masline stavlja na tržište, upisuje se u Registar maslinara.

Registar maslinara vodi organ lokalne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: organ lokalne uprave).

Organ lokalne uprave dužan je da podatke iz Registra maslinara dostavlja Ministarstvu u roku od 30 dana od dana njihovog upisa.

Upis u Registar maslinara vrši se na osnovu podnietog zahtjeva, koji naročito sadrži: podatke o nazivu i sjedištu, odnosno imenu i adresi proizvođača, podatke o zasadu maslina (katastarska opština, broj katastarske parcele, površina zasada u ha, broj stabala, starost stabala i sortni sastav i ostvareni prinos ploda masline).

Maslinar je dužan svaku promjenu podataka od uticaja na upis u Registar maslinara prijaviti organu lokalne uprave u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Bližu sadržinu i način vođenja Registra iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

VI. OCJENA KVALITETA MASLINOVOG ULJA

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta

Član 22

Maslinovo ulje, prije deklarisanja i stavljanja u promet podliježe obaveznom ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta.

Ocjena kvaliteta maslinovog ulja obuhvata: utvrđivanje geografskog porijekla, laboratorijsku analizu i ocjenjivanje organoleptičkih karakteristika djevičanskog maslinovog ulja (senzorsko ocjenjivanje).

Utvrđivanje geografskog porijekla maslinovog ulja

Član 23

Geografsko porijeklo maslinovog ulja određuje se u skladu sa zakonom prema homogenim zonama uzgoja maslina iz člana 4 ovog zakona.

Maslinovo ulje sa oznakom geografskog porijekla mora da ispunjava sljedeće uslove:

- da je proizvedeno od proizvođača, koji je upisan u registar iz člana 20 ovog zakona;
- da je proizvedeno od ploda maslina ubranih i prerađenih u određenoj homogenoj zoni;
- da potiče od sorti maslina utvrđenih za homogene zone uzgoja;
- da ima propisane parametre kvaliteta;
- da ima određeni fizičko-hemijski sastav i organoleptička svojstva karakteristična za proizvode sa tog područja.

Geografska oznaka za uvezeni plod masline

Član 24

Maslinovo ulje koje je proizvedeno od ploda maslina koje su uvezene, ne može nositi geografsku oznaku porijekla homogenih zona iz člana 4 ovog zakona.

Ako plod masline potiče iz jedne države, a njegova prerada se vrši u drugoj državi, označavanje geografskog porijekla maslinovog ulja treba da sadrži: naziv države u kojoj je ulje proizvedeno i naziv države iz koje potiče plod masline od kojeg je ulje proizvedeno.

U slučaju miješanja ulja iste kategorije različitog porijekla ako 75% ili više tog ulja potiče iz jedne države, kao geografsko porijeklo može se navesti ta država, uz naznaku minimalnog udjela (75% ili više) tog ulja u mješavini.

Laboratorijska analiza maslinovog ulja

Član 25

Fizičko-hemijske karakteristike maslinovog ulja utvrđuju se analizom uzoraka maslinovog ulja.

Kvalitet maslinovog ulja, način uzorkovanja i metode analize maslinovog ulja utvrđuju se propisom Ministarstva.

Ocjenjivanje organoleptičkih karakteristika djevičanskog maslinovog ulja (senzorsko ocjenjivanje)

Član 26

Ocjenu kvaliteta maslinovog ulja vrši laboratorija koja ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme i koju ovlasti Ministarstvo (u daljem tekstu: ovlašćena laboratorija).

Ocjenjivanje organoleptičkih karakteristika djevičanskog maslinovog ulja (senzorsko ocjenjivanje) vrši ovlašćena laboratorija angažovanjem degustatora, koji su položili panel test.

Ocjena kvaliteta maslinovog ulja vrši se na osnovu zahtjeva proizvođača.

Ovlašćena laboratorija nakon ocjene kvaliteta maslinovog ulja dužna je da izvještaj o izvršenoj ocjeni dostavi Ministarstvu i proizvođaču u roku od 15 dana od dana uzimanja uzoraka.

Na osnovu izvještaja o ocjeni kvaliteta maslinovog ulja Ministarstvo donosi rješenje o dozvoli ili zabrani stavljanja maslinovog ulja u promet.

Troškovi ocjene kvaliteta maslinovog ulja padaju na teret proizvođača.

Proizvođač koji posjeduje ovlašćenu laboratoriju dužan je da angažuje drugu ovlašćenu laboratoriju za ocjenu kvaliteta ulja koje je proizveo.

Bliži uslovi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Čuvanje dokumentacije

Član 27

Ovlašćena laboratorija koja vrši ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta maslinovog ulja dužna je da čuva dokumentaciju o ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta najmanje tri godine od dana ispitivanja odnosno utvrđivanja kvaliteta maslinovog ulja.

VII. PROMET MASLINOVOG ULJA

Stavljanje u promet

Član 28

U promet se mogu staviti maslinovo ulje i plod masline, koji su proizvedeni u skladu sa ovim zakonom.

Maslinovo ulje može se staviti u promet samo nakon dobijanja rješenja o dozvoli stavljanja u promet.

Jestivo maslinovo ulje može se stavljati u promet samo u originalnom pakovanju u staklenim flašama ili u adekvatnoj metalnoj ambalaži i mora biti deklarirano i označeno u skladu sa ovim zakonom.

Jestivo maslinovo ulje u rinfuznom stanju može se prodavati samo u objektu u kome je proizvedeno.

Način deklarisanja, pakovanja i označavanja maslinovog ulja utvrđuje se propisom Ministarstva.

Odgovornost

Član 29

Za kvalitet maslinovog ulja i maslina koje se stavljaju u promet odgovoran je proizvođač odnosno maslinar pod čijim je imenom proizvod stavljen u promet, a za uvezeno maslinovo ulje i masline uvoznik.

Uvjerenje o kvalitetu

Član 30

Masline i maslinovo ulje koji se uvoze mora da prati uvjerenje o kvalitetu i porijeklu (certifikat) ovlaštene institucije države izvoznice.

Zabrana

Član 31

Zabranjeno je prepakivanje originalnog pakovanja maslinovog ulja i naknadno označavanje, kao i korišćenje, odnosno stavljanje na pakovanje deklaracije i etikete drugog proizvođača.

VIII. NADZOR

Član 32

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora preko, poljoprivrednog i sanitarnog inspektora.

Član 33

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora poljoprivredni inspektor je ovlašćen da vrši kontrolu ispunjenosti uslova za proizvodnju maslinovog ulja i konzumnih maslina i kontrolu vođenja evidencije iz člana 19 ovog zakona.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora sanitarni inspektor je ovlašćen da vrši kontrolu kvaliteta, deklarisanja i označavanja maslinovog ulja i konzumnih maslina.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Član 34

Novčanom kaznom u iznosu od 12.000 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) proizvodi maslinovo ulje a nema dozvolu za proizvodnju (član 17);
- 2) ne vodi knjigu evidencije (član 19);
- 3) ne podnese zahtjev za upis u registar (čl. 20 i 21);
- 4) ne ispita i ne utvrdi kvalitet proizvoda prije deklarisanja (član 26);

- 5) stavlja maslinovo ulje u promet bez dozvole za promet (član 28);
6) ne deklarira proizvode u skladu sa propisima kojima se utvrđuje kvalitet i drugi zahtjevi u proizvodnji i prometu tih proizvoda (član 28).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000. eura

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 5.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.500 eura.

Član 35

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne dostavi podatke iz evidencije (član 19 stav 3);
- 2) ne čuva dokumentaciju najmanje tri godine (član 27);
- 3) stavi u promet maslinovo ulje koje ne ispunjava uslove u pogledu kvaliteta (član 29);
- 4) uvozi masline i maslinovo ulje bez uvjerenja o porijeklu i kvalitetu (član 30).
- 5) vrši prepakivanje originalnog pakovanja proizvoda drugog proizvođača i naknadno deklarisanje, kao i korišćenje, odnosno stavljanje na pakovanje deklaracije drugog proizvođača bez njegove saglasnosti i prodaje tako deklarisanе proizvode (član 31).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.000. eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.000 eura.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 36

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podnošenje zahtjeva

Član 37

Proizvođači koji su do stupanja na snagu ovog zakona dobili odobrenja za rad, fizička lica i maslinari dužni su da podnesu zahtjev za upis u Registar proizvođača odnosno Registar maslinara u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 36 ovog zakona.

Važenje odobrenja za rad

Član 38

Odobrenja za rad izdata do stupanja na snagu ovog zakona važe do 31. decembra 2013. godine.

Prestanak važenja

Član 39

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o maslinarstvu ("Službeni list RCG", broj 55/03), Pravilnik o obrascu Registra maslinjaka i vođenju evidencije („Službeni list RCG“ broj 57/07) i Pravilnik o programu ispita za obavljanje rezidbe maslina („Službeni list RCG“ broj 57/07).

Stupanje na snagu

Član 40

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u " Službenom listu Crne Gore."

